Lietas arhīva Nr. C-1975-20/23
ECLI:LV:KURT:2020:0721.C29505019.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2020.gada 14.augustā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Ilze Valbaka,

rakstveida procesā 2020.gada 21.jūlijā izskatīja vienkāršotās procedūras lietu apdrošināšanas akciju sabiedrības (turpmāk – AAS) /Nosaukums A/ prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) /Nosaukums B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

AAS /Nosaukums A/ 2019.gada 28.novembrī cēlusi tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret SIA /Nosaukums B/, lūdzot piedzīt no SIA /Nosaukums B/ zaudējumus 1010,87 EUR un tiesas izdevumus, kā arī noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% no zaudējumu summas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Prasība pamatota uz Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6., 16.pantu, Civillikuma 1773., 1775., 1779.pantu, 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6. un 13.punktu, likuma Par apdrošināšanas līgumu 40.panta pirmo daļu, Civilprocesa likuma 129., 130., 195.pantu.

Prasībā norādīts, ka starp prasītāju kā apdrošinātāju un /pers. C/ kā apdrošinājuma ņēmēju noslēgts īpašuma apdrošināšanas līgums – apdrošināšanas polise Nr.LV18-B2-10034011-1, ar kuru apdrošināts nekustamais īpašums – dzīvoklis Nr./adrese/ Apdrošināšanas līguma darbības laiks – no 15.11.2018 līdz 14.11.2023 saskaņā ar Mājokļa visu risku apdrošināšanas noteikumiem Nr.3E-3. 2018.gada 4.decembrī apdrošinājuma ņēmējs telefoniski vērsies pie prasītāja, norādot, ka ir iestājies apdrošinātais risks. Saskaņā ar SIA /Nosaukums B/ 04.12.2018 aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem konstatēts, ka apsekošanas laikā dzīvoklī Nr. /adrese/, redzami sienas un griestu materiālu bojājumi. Šos bojājumus izraisījis iekšējās lietus kanalizācijas sistēmas bojājums. 2018.gada 11.decembrī sertificēts eksperts sastādījis īpašuma bojājumu apskates protokolu un 2018.gada 14.decembrī – lokālo tāmi Nr.20-14/12/2018-B. Saskaņā ar remontdarbu tāmi, tiešās izmaksas, kas nepieciešamas, lai novērstu dzīvokļa appludināšanas rezultātā radušos bojājumus, noteiktas 1080,87 EUR apmērā. Izpildot savas saistības un pamatojoties uz iepriekš minēto apdrošināšanas līgumu, aktu un tāmi, prasītāja 2019.gada 24.janvārī izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 1010,87 EUR. Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība. Prasībā norādīts Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktais, ka dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma, ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašuma daļā. Lietus kanalizācijas sistēma ir dzīvojamās mājas kopīpašuma daļa un atbildētājam uzdots pienākums to pārvaldīt. Ņemot vērā minēto, par zaudējumiem atbilstoši 31.07.2018 SIA /Nosaukums B/ aktam un, pamatojoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. un 16.pantu, kā arī ņemot vērā faktu, ka mājas – /adrese A/ īpašnieki nodevuši, SIA/Nosaukums B/ mājas kopīpašuma pārvaldīšanas funkciju, secināms par komunikāciju atbilstošu funkcionēšanu ir atbildīgs SIA /Nosaukums B/. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta c) apakšpunktu dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts ir obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības. Lai nodrošinātu dzīvojamās mājas lietošanas īpašību saglabāšanu, pārvaldniekam ir pienākums īstenot nepārtrauktu pārvaldīšanas procesu un izvēlēties optimālas pārvaldīšanas darba metodes. 28.09.2010. MK noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 13.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude veicama reizi mēnesī. Apsaimniekojot daudzīvokļu dzīvojamo māju, savlaicīgi jāņem vērā dažādas problēmas, lai sasniegtu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas mērķus un izpildītu normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus. Nodrošinot inženierkomunikāciju apsekošanu un tehnisko apkopi atbilstoši normatīvajam regulējumam, iespējams savlaicīgi konstatēt un novērst inženierkomunikāciju bojājumu vai avāriju veicinošos faktorus. Pārvaldnieka pienākums ir nodrošināt savlaicīgu un regulāru inženierkomunikāciju apsekošanu un apkopi, kā arī, konstatējot komunikāciju slikto tehnisko stāvokli, organizēt un pārraudzīt renovāciju vai rekonstrukciju. Prasībā norādīts uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra lietā Nr.SKC-264/2016 saistībā ar obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām pausto atziņu, ka ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts. Ja dzīvojamai mājai ir radusies vai var rasties avārijas situācija, kas var apdraudēt personas dzīvību, veselību vai īpašumu, pārvaldniekam piešķirtas tiesības steidzamai avārijas situācijas novēršanai izmantot līdzekļus, kas iekasēti par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, vai citus pārvaldnieka rīcībā esošus finanšu līdzekļus. Prasībā secināms, ka atbildētāja bezdarbība ir cēloniskā sakarā ar notikušo avāriju, jo lietus kanalizācijas bojājums nav nejaušs gadījums, bet gan atbildētājas bezdarbības rezultāts, ka prasītājs vērsies ar vēstulēm par zaudējumu atlīdzību pie atbildētāja, atbildētājs tās ir noraidījis un zaudējumus nav sedzis.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019.gada 28.novembra lēmumu vienkāršotās procedūras prasības pieteikums pieņemts izskatīšanai un ierosināta civillieta. (lietas 4.lapa)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem 2019.gada 2.decembrī uz atbildētājas juridisko adresi ticis izsūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa ar lūgumu līdz 2020.gada 2.janvārim iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. (lietas 39.lapa)

Atbildētāja iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasība celta nepamatoti un ir noraidāma. Iebildumu pamatojumam norādīts likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.pants, Civillikuma 1646., 1776.pants, Dzīvokļa īpašuma likums 3., 14.pants, Ministru kabineta noteikumi Nr.907 Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām 6., 15.punkts, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5., 10.pants, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa.

Paskaidrojumā norādīts, ka, kā izriet no SIA /Nosaukums B/04.12.2018. Akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, dzīvojamā

mājā ir beidzies ekspluatācijas termiņš inženierkomunikācijām (aukstā un karstā ūdensvada un kanalizācijas sistēma, siltumapgādes sistēma, lietus ūdens novadīšanas sistēma, koplietošanas elektrotīklu sistēma, ventilācijas sistēma). 13.11.2018. ir veikta lietus kanalizācijas nomaiņa. Dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumos 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019. norādīts, ka mājā ir beidzies tās ekspluatācijas termiņš konstruktīvajiem elementiem un inženierkomunikācijām, ka tie ir jāmaina. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums 10.panta trešo daļu, uzdodot pārvaldniekam pārvaldīšanas uzdevumu, dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku pienākums ir nodrošināt šī uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu. Gadījumā, ja dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nepieņems dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, Sabiedrība kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks brīdina, ka tā neuzņemas atbildību par sekām, kas var iestāties, neveicot konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu. Detalizētu informāciju par dzīvojamai mājai nepieciešamajiem remontdarbiem un to izmaksām var saņemt iecirknī. Darbu plāni atrodas Mājas lietā. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumi Nr.907 Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām 6.punktam, "dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs". Saskaņā ar Šo noteikumu 15.punktu, "ja vizuālajā apskatē ir konstatēti dzīvojamās mājas vai tajā esošo iekārtu un inženiertīklu bojājumi, pārvaldītājs: 15.1. lemj par ārpuskārtas remonta veikšanu, ja ir konstatēts kāds no šo noteikumu 17.punktā minētajiem bojājumiem". Noteikumu 17.punktā minētie bojājumi, kad būtu jālemj par ārpuskārtas remonta veikšanu, vizuālajā apskatē dzīvojamā mājā nav konstatēti, tam prasītājs nav iesniedzis pierādījumus. Prasībai pievienotajā 11.12.2018. īpašuma bojājumu apskates protokola sadaļā "Bojājumu rašanās cēlonis" norādīts, ka "pēc klienta vārdiem, bēniņos tika mainītas trupas, kā rezultātā tika appludināts dzīvoklis". Līdz ar to faktiski nav zināms dzīvokļa appludināšanas iemesls. Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem bijis izteikts priekšlikums pieņemt lēmumu par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu un darbu veikšanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu, iesniedzot attiecīgu kopības lēmumu, bet tāds nav pieņemts. Līdz ar to SIA /Nosaukums B/ nevar nest atbildību par sekām, kas iestājas inženierkomunikāciju avārijas gadījumos. Saskaņā ar LR likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas atbildīga par zaudējumiem. SIA /Nosaukums B/ nav atbildīga par zaudējumu nodarīšanu prasītājam, jo inženierkomunikāciju nomaiņu nebija iespējams veikt. Par to atbildību nes iedzīvotāju kopība. Ja arī mājai ir uzkrājumi plānotajiem remonta darbiem, tad to izlietošana ir iespējama tikai ar kopīpašnieku kopsapulces piekrišanu konkrētu darbu veikšanai. (lietas lapas no 45/49)

2020.gada 20.februārī lieta saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}pantu nosūtīta Kurzemes rajona tiesai. 2020.gada 25.februārī lieta saņemta Kurzemes rajona tiesā. (lietas 73.lapa) 2020.gada 26.februārī lieta nodota izskatīšanai tiesnesei I.Valbakai.

Prasītāja 2020.gada 24.martā iesniegusi tiesā rakstveida atsauksmi par atbildētājas paskaidrojumiem, norādot, ka ar SIA /Nosaukums B/ 04.12.2018 aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem konstatēts, ka apsekošanas laikā, dzīvoklī Nr./adrese/, redzami sienas un griestu materiālu bojājumi. Šos bojājumus izraisīja iekšējās lietuskanalizācijas sistēmas bojājums. Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu kopīpašumā esošajā daļā ietilpst (..) dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma. Minētās likuma normas izpratnē lietuskanalizācijas sistēma ir uzskatāma par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju sistēmu (iekārtu). Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta "d" apakšpunkts nosaka, ka apsaimniekotājam obligāti jāveic dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts. Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (spēkā līdz 20.12.2018.) 3.punkts nosaka, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā pārbaudē un pārbaudes faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā. Noteikumu 13.punkts paredz, ka apsaimniekotājs reizi mēnesī veic inženierkomunikāciju vizuālo pārbaudi apkures, ūdensapgādes, kanalizācijas, ventilācijas un gāzes apgādes sistēmām. Šādas apsekošanas mērķis saskaņā ar šo Noteikumu 2.punktu ir nodrošināt dzīvojamās mājas uzturēšanu visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļaut apdraudējuma iestāšanos. Atbildētājam, kā dzīvojamās mājas pārvaldniekam, bija no normatīvajiem aktiem izrietošs pienākums regulāri veikt lietus kanalizācijas vizuālo apskati, profilaktisko un tehnisko apkopi, lai novērstu kaitējumu, proti, lietus kanalizācijas bojājuma risku. Atsauksmē secināts, ka lietus kanalizācijas sistēmas apskate un tehniskā apkope ir atbildētāja obligāti veicamais pienākums, un norādīts, ka atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka, /adrese A/, vizuālā apskate ir veikta regulāri. Atbildētājs, veicot ēkas apsaimniekošanu, nav pienācīgi sekojis pārvaldīšanā nodotās ēkas komunikāciju tehniskajam stāvoklim, kas noveda pie konkrētā dzīvokļa iekštelpu bojājumiem, tādējādi nodarot zaudējumus dzīvokļa īpašniekam. Atbildētāja nolaidīgā un paviršā attieksme pret saviem pienākumiem ir uzskatāma par prettiesīgu bezdarbību un tādējādi zaudējums ir uzskatāms par tiešu, kuru ir pienākums atlīdzināt. Tiesas uzmanība tiek vērsta uz atbildētāja nepamatotu norādi, ka tas var rīkoties tikai pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulču lēmumiem. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2019.gada 16.oktobra lietā Nr. SKC-248/2019 norādīts, ka Pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas komunikāciju bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ir ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē ir nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu. Atbildētāja nav pievienojusi nevienu pierādījumu, kas apstiprinātu, ka ir pildījusi pārvaldīšanas darbības – sasaukusi kopīpašnieku sapulci, informējusi par kopīpašumā esošo lietus kanalizācijas stāvokli un nepieciešamiem remonta darbiem, nav izvirzījusi jautājumu par finansējuma piešķiršanu nepieciešamo darbību veikšanai un paredzamajām sekām. Prasītāja norādījusi, ka ir pierādījusi gan tiesību aizskārēja neattaisnojamo darbību, gan zaudējumu esamību, gan cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un neatļauto darbību, kā arī atbildētāja paskaidrojumos norādītie subjektīvie iebildumi nav pamatoti un prasība tiek uzturēta pilnā apmērā. (lietas lapas no 81/82)

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka, ja tiesa neizskata vienkāršotās procedūras lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26}pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt saīsinātā sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad saīsinātā sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

2020.gada 2.martā Kurzemes rajona tiesa nosūtījusi pusēm paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2020.gada 21.jūlijā, izskaidrojot tiesības rakstveidā iesniegt sprieduma sastādīšanas lūgumu. (lietas 75.lapa)

Līdz lietas izskatīšanai 2020.gada 21.jūlijā puses nav iesniegušas citus paskaidrojumus, iesniegumus, lūgumus. Noraidījums tiesnesei nav pieteikts.

2020.gada 21.jūlijā tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 3.punktu un 194.panta otro daļu sastādīja lietā saīsināto spriedumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otro prim daļu tiesa vienkāršotās procedūras lietā sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, ja puse tai rakstveidā iesniedz sprieduma sastādīšanas lūgumu.

2020.gada 22.jūlijā tiesā saņemts prasītājas lūgums par sprieduma sastādīšanu lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta ceturto daļu. (lietas 87.lapa)

Ievērojot minēto likuma normu un prasītājas lūgumu, tiesa atzīst, ka lietā sastādāms spriedums atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma pilnīgi.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Vērtējot pušu paskaidrojumus, lietā iesniegtos pierādījumus, ir jāievēro Civilprocesa likuma 10.panta pirmajā daļā noteiktais, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.

Tiesa konstatē, ka pušu starpā nav strīda par to, ka:

- atbildētāja ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese A/, apsaimniekotāja;

- AAS /Nosaukums A/ un apdrošinājuma ņēmējs /pers. C/ 2018.gada 14.novembrī plkst.19.29 noslēdza apdrošināšanas līgumu, ko apstiprina Apdrošināšanas līgums Nr.LV18-B2-10034011-1, ar kuru laika periodā no 2018.gada 15.novembra līdz 2023.gada 14.novembrim tika apdrošināts dzīvoklis Nr./adrese/, ar Mājokļa visu risku apdrošināšanas noteikumiem Nr.3E-3 un pašrisku 70 EUR apmērā; (lietas lapas no 15/16);

- dzīvokļa Nr./adrese/, apdrošinājuma ņēmējs /pers. C/ līguma darbības laikā 2018.gada 4.decembrī telefoniski vērsies pie AAS /Nosaukums A/, norādot, ka ir iestājies apdrošināšanas risks;

- 2018.gada 4.decembrī SIA/Nosaukums B/, pamatojoties uz dzīvokļa Nr./adrese/, pārstāvja 2018.gada 29.novembra pieteikumu, minēto dzīvokli apsekoja un sastādīja Aktu Nr. 1-8/35423 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem trīs telpās – istabā, koridorā un gaitenī, kas radušies sakarā ar lietuskanalizācijas bojājumu; saliešana konstatēta 12.11.2018 (lietas lapas no 17/18);

- 2018.gada 11.decembrī AAS /Nosaukums A/ pārstāvis apsekojis appludināto dzīvokli Nr./adrese/, par to sastādot īpašuma bojājumu apskates protokolu; tajā norādīts, ka dzīvokļa appludināšana notikusi no bēniņiem, kur mainītas caurules. Norādīti konstatētie bojājumi gaitenī, kur ir bojātas sienas – tapetes, krāsojums, slēdzis. (lietas 19.lapa);

- AAS /Nosaukums A/ 2018.gada 14.decembrī sastādījusi remonta darbu tāmi kopsummā par 1080,87 EUR (pavisam kopā 1644,32 EUR) par telpu atjaunošanas darbiem pēc negadījuma dzīvoklī Nr./adrese/ (lietas lapas no 20/21);

- AAS /Nosaukums A/ 2019.gada 29.janvārī ir izmaksājusi /pers. C/ apdrošināšanas atlīdzību 1010,87 EUR apmērā sakarā ar atlīdzības lietu IB2-247054/01-18, pārskaitot minēto summu uz apdrošinātās personas kontu. (lietas 22.lapa)

Prasītāja prasības pamatojumam norādījusi arī likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, kas bija spēkā līdz 2018.gada 1.jūnijam.

Tiesa atzīst, ka, tā kā negadījums fiksēts 2018.gada 4.decembrī, tas ir, pēc likuma atzīšanas par spēkā neesošu, iepriekšminētā likuma norma nav piemērojama konkrētajā gadījumā.

Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par atbildētājas vainojamību zaudējumu nodarīšanā, par zaudējumu apmēru, kā arī par cēlonisko sakaru starp atbildētājas rīcību un prasītājai radušamies zaudējumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta sesto daļu piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Augstākās tiesas Senāts norādījis, ka civilprocesā atbildētājs savas procesuālās darbības vienmēr veic, aizstāvoties pret celto prasību, un, lai to darītu, prasītājam vispirms sava prasība rūpīgi jāpamato (skatīt Senāta 2015.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-176/2015). Tādējādi tieši prasītāja pienākums ir pierādīt savas prasības pamatotību.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmās lietas ietvaros prasītājai jāpierāda vairāki apstākļi, arī tas, ka un kad notikusi dzīvokļa Nr./adrese/, nopludināšanu, kad un kas konstatēts, apsekojot appludināto dzīvokli, kur konkrēti noticis bojājums, sakarā ar kuru tika nopludināts konkrētais dzīvoklis, vai to ir izraisījusi atbildētājas kā daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotājas neattaisnojama darbība vai bezdarbība.

Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6.punkts nosaka, ka Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

Noteikumu 13.punktā noteikts, ka divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate saskaņā ar šo noteikumu 3.punktu:

13.1. apkures sistēmai;

13.2. ūdensapgādes sistēmai;

13.3. kanalizācijas sistēmai;

13.4. ventilācijas sistēmai un klimata iekārtām;

13.5. gāzesapgādes sistēmai;

13.6. elektroapgādes sistēmai.

Noteikumu 13.[1]punktā noteikts, ka vizuālās apskates ietvaros veicama inženiertīklu ievadu hermētiskuma un koplietošanas telpu grupās esošo logu, durvju, lūku, šahtu, kā arī citu iekārtu un elementu pārbaude, lai konstatētu, vai nav radušies bojājumi vai citi apstākļi, kas rada siltuma noplūdi apkārtējā vidē. Vizuālās apskates intervālus ziemas un vasaras periodam nosaka dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 2.panta otrā daļa nosaka dzīvojamo māju pārvaldīšanas principus, dzīvojamo māju pārvaldīšanas procesā iesaistīto personu savstarpējās attiecības, tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī valsts un pašvaldības kompetenci šajā jomā.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrā daļas 1.punktā noteiktas obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības:

1) dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) (turpmāk — uzturēšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām:

a) dzīvojamās mājas sanitārā apkope,

b) siltumenerģijas, arī dabasgāzes, piegāde, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana, sadzīves atkritumu izvešana, slēdzot attiecīgu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju (turpmāk — dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamais pakalpojums),

c) elektroenerģijas nodrošināšana dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajai daļai (arī kopīpašumā esošo iekārtu darbības nodrošināšanai),

d) dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts,

e) dzīvojamai mājai kā vides objektam izvirzīto prasību izpildes nodrošināšana,

f) dzīvojamās mājas energoefektivitātei izvirzīto minimālo prasību izpildes nodrošināšana.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības kopumā vai atsevišķu šā likuma 6.pantā noteikto pārvaldīšanas darbību dzīvojamās mājas īpašnieks var uzdot veikt pārvaldniekam (turpmāk — pārvaldīšanas uzdevums). Uzdoto darbību izpildē pārvaldnieks attiecībās ar dzīvojamās mājas īpašnieku kļūst par pakalpojumu sniedzēju šā likuma izpratnē, izņemot gadījumu, kad tas saņēmis pilnvarojumu slēgt līgumu dzīvojamās mājas īpašnieka vārdā.

Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, kas ietilpst kopīpašumā esošajā daļā, tajā skaitā, norādīts, ka ietilpst

dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārta un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kam nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi), ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājas pienākums ir apsaimniekot dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās inženierkomunikācijas.

Prasītāja, ceļot prasību tiesā, kā pierādījumus atbildētājas vainojamībai zaudējumu nodarīšanā iesniedza apdrošināšanas ņēmēja /pers. C/ 2018.gada 14.novembrī noslēgtā Īpašuma apdrošināšanas līguma noslēgšanas apstiprinājumu dzīvoklim Nr./adrese/, kas noslēgts ar tā darbības laiku no 15.11.2018.-14.11.2023; atbildētājas 2018.gada 4.decembra aktu par 2018.gada 11.novembra saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem dzīvoklī Nr./adrese/; prasītājas 2018.gada 11.decembra apskates protokolu dzīvoklim Nr./adrese/; prasītājas 2019.gada 14.decembra remonta darbu izmaksu aprēķinu – Lokālo tāmi Nr.20-14/12/2018-B par dzīvokļa Nr./adrese/ telpu atjaunošanai, un maksājuma uzdevumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 1010,87 EUR apmērā /pers. C/.

Prasības pieteikumam prasītāja pievienojusi arī atbildētājai adresēto 2019.gada 25.aprīļa vēstuli Nr.RE-000098-2019 par zaudējumu 1010,87 EUR apmērā atlīdzību (lietas 23.lapa) un atkārtotu 2019.gada 3.jūnija vēstuli Nr.RE-000098-2019 par zaudējumu 1010,87 EUR apmērā atlīdzību (lietas lapas no 26/30), atbildētājas 2019.gada 23.maija atbildes vēstuli prasītājai par atteikumu atlīdzināt zaudējumus (lietas lapas no 24/25) un atkārtotu 2019.gada 25.jūnija atbildes vēstuli prasītājai par atteikumu atlīdzināt zaudējumus (lietas 31.lapa).

Arī atbildētāja iesniegusi lietā pierādījumus, kurus prasītāja nav apstrīdējusi un iebildumus pret tiem nav cēlusi: atbildētājas 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018. un 2019.gada dzīvojamajai mājai /adrese A/ nepieciešamo remontdarbu apkopojumus (lietas lapas no 50/57) par inženierkomunikāciju maiņu, jo mājai beidzies tās ekspluatācijas termiņš konstruktīvajiem elementiem un inženierkomunikācijām, un izteikts priekšlikums dzīvokļu īpašniekiem pieņemt lēmumu par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu; atbildētājas 2015., 2016., 2017. un 2018.gada dzīvojamās mājas /adrese A/ uzturēšanas un apsaimniekošanas faktisko ieņēmumu un izdevumu pārskatus (lietas lapas no 58/62) un tāmes kopsavilkumus par 2016., 2017. un 2018.gadiem. (lietas lapas no 63/65).

Lietā nav pierādījumu, ka dzīvokļu īpašnieki pieņēma lēmumu par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu.

Prasība celta, pamatojoties uz likuma "Apdrošināšanas līguma likums" 45.pantu. Šī panta pirmā daļa noteic, ka apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, iznemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Civiltiesisko seku ziņā apdrošinātāja subrogācijas tiesība ir pielīdzināma cesijai, kuru realizē saskaņā ar šā panta noteikumiem. Apdrošinātāja subrogācijas tiesībai piemēro apdrošinātā prasībai pret zaudējumu nodarījušo personu noteikto noilguma termiņu. (panta piektā daļa)

Tādējādi likums piešķir apdrošinātājam tiesības celt regresa prasību un prasīt izmaksātās atlīdzības samaksu. Respektīvi, likums nosaka zaudējuma atlīdzības prasības tiesību pāreju no apdrošinājuma ņēmēja uz apdrošinātāju, jeb subrogāciju.

Proti, apdrošinātājam izmaksātās summas robežās pāriet apdrošinājuma ņēmēja (labuma guvēja) prasījuma tiesības pret personu, kura ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem (apdrošināšanas gadījums).

Subrogācija ir apdrošinājuma ņēmēja tiesību pāreja apdrošinātājam pēc tam, kad pēdējais ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību. Apdrošinātājam prasījuma tiesības pāriet tādā apjomā, kādā apdrošinājuma ņēmējs pats būtu varējis tās izlietot pret personu, kas ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem.

Apdrošinātājs subrogācijas kārtībā iegūst tādas pašas tiesības (izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apjomā) pret zaudējuma nodarītāju, kādas bija apdrošinājuma ņēmējam.

Tādējādi, atbilstoši minētai likuma normai, ir jākonstatē persona, kas ir atbildīga par apdrošinātai personai nodarītajiem zaudējumiem, ka apdrošinātājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību apdrošinātai personai.

Minētās likuma normas izpratnē, ievērojot, ka ir izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, apdrošinātājai ir tiesības vērsties tiesā pret atbildīgo jeb zaudējumu nodarījušo personu par apdrošinātai personai nodarītajiem zaudējumiem.

Tomēr tiesa norāda, ka tas apstāklis vien, ka apdrošinātai personai ir izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, nav pietiekams pamats regresa kārtībā celtās prasības apmierināšanai. Ir nepieciešams konstatēt, ka persona, pret kuru celta prasība, ir atbildīga par apdrošinātai personai nodarītajiem zaudējumiem.

2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 15.punkts noteic, ka, ja vizuālajā apskatē ir konstatēti dzīvojamās mājas vai tajā esošo iekārtu un inženiertīklu bojājumi, pārvaldītājs (15.1.) lemj par ārpuskārtas remonta veikšanu, ja ir konstatēts kāds no šo noteikumu 17.punktā minētajiem bojājumiem.

Savukārt, noteikumu s noteic, ka ārpuskārtas remontu veic, ja ir konstatēti šādi dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu un inženiertīklu bojājumi:

17.1. jumta seguma caurtece;

17.2. ūdens notekcauruļu, piltuvju, līkumu un to piestiprināšanas ierīču bojājumi;

17.3. zudusi fasādes arhitektonisko elementu vai ķieģeļu sasaiste ar sienu;

17.4. apmetuma vai karnīžu elementu noslāņošanās;

17.5. izsisti logu vai durvju stikli, norautas logu rāmju vērtnes;

17.6. durvju vērtņu un aizverošo ierīču nenoturība;

17.7. caurtecējumi grīdu pārsegumos sanitāro mezglu vietās grīdas hidroizolācijas bojājumu dēļ;

17.8. plaisas un bojājumi krāsnīs vai dūmvados, kas var izraisīt cilvēku saindēšanos ar dūmgāzēm un apdraudēt mājas ugunsdrošību;

17.9. plaisas un neblīvumi dūmkanālos un to sajūguma vietās ar krāsnīm;

17.10. bojājumi cauruļvados un to sajūgumos ar veidgabaliem, armatūru un ierīcēm;

17.11. dzīvojamās mājas elektroapgādes kabeļa bojājumi, kas var radīt elektroenerģijas piegādes pārtraukumus apgaismei vai radīt ierīču un inženiertīklu darbības traucējumus;

17.12. apkures sistēmas bojājumi apkures sezonā;

17.13. gāzesapgādes sistēmas bojājumi;

17.14. pelējuma sēne un pelējumu veicinoši apstākļi;

17.15. citi šajā punktā neminēti bojājumi, ja to neatliekamu novēršanu paredz normatīvie akti vai ja tie rada būtisku apdraudējumu;

17.16. inženiertīklu ievadu hermetizācijas bojājumi;

17.17. ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu bojājumi;

17.18. bīstamo iekārtu (liftu) atsevišķu elementu bojājumi.

Lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu, ka minētie bojājumi dzīvojamai mājai /adrese A/ vizuālajā apskatē būtu konstatēti.

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civiltiesiskā atbildība tiek attiecināta uz diviem atbildības veidiem – līgumisko atbildību un deliktatbildību. Līgumiskās atbildības pamats ir

līgumpārkāpums, turpretī deliktatbildības (ārpuslīgumiskās atbildības) pamats ir delikts, prettiesiska darbība vispār (A. Bitāns. Civiltiesiskā atbildība un tās veidi. Rīga: AGB, 1997, 93. lpp.).

Civillikuma 1770. pantā noteikts, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Tiesību doktrīnā, atklājot minētās tiesību normas saturu, atzīts – mūsdienu valodā ar jēdzienu "zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus vai citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - Rīga: Mans Īpašums, 1998, 267.lp.).

Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Civillikuma 1779. pantā noteikts, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Tiesa ņem vērā, ka tiesību doktrīnā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: TNA, 2006., 209.lpp.).

Lai apmierinātu prasību par zaudējumu piedziņu, tiesai jākonstatē visi minētie zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi.

Zaudējumu atlīdzināšana ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis tiesību aizskāruma mantisko seku novēršanai, un tās mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kāds būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis.

Zaudējumi prasītājai radušies ar brīdi, kad nopludinātā dzīvokļa īpašniekam izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, šajā gadījumā tā izmaksāta 1010,87 EUR apmērā.

Pēc vispārējā principa zaudējumu atlīdzināšanas pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību vai bezdarbību un atbilstoši Civillikuma 1779.pantam zaudējumus atlīdzina tas, kas tos nodarījis.

Civillikuma 1635.pants noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Iepriekš minētie zaudējumu piedziņas priekšnosacījumi atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem ir jānorāda un jāpierāda tai personai, kura prasa zaudējumu piedziņu. Savukārt atbildētājam ir jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta pirmajai daļai puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā, kas nozīmē, ka pušu strīdīgās attiecības tiesa apspriež pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas tiesai, citiem vārdiem, puses ievāc visu materiālu, bet tiesa ir pilnīgi pasīva – tā tikai pārbauda un novērtē pušu iesniegto materiālu (*Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., - 235.lpp.).*

Civilprocesa likuma 8.panta pirmā daļa uzliek pienākumu tiesai noskaidrot tos lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā un kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Tādējādi tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar lietas dalībnieku iesniegtajiem pierādījumiem lietā (Civilprocesa likuma 190.panta otrā daļa).

Civillikuma 2295.pants noteic, ka pilnvarniekam jādarbojas, izpildot viņam doto uzdevumu, ar lielāko rūpību, un viņš atbild pilnvarotājam par katru neuzmanību.

No lietas materiālos esošā 2018.gada 4.decembrī sastādītā akta Nr.1-8/35423 redzams, ka saliešana konstatēta jau 2018.gada 12.novembrī, tas ir, divas dienas pirms īpašuma apdrošināšanas (14.11.20018), un apdrošināšanas līguma periods sākās 15.11.2018. Tātad, appludinātā dzīvokļa īpašnieks apdrošināšanu veicis pēc negadījuma. Pēc tam, tikai 2018.gada 29.novembrī apdrošinātā dzīvokļa pārstāve iesniegusi apsaimniekotājam pieteikumu ar lūgumu apsekot dzīvokli, 2018.gada 3.decembrī apsaimniekotāja veikusi apsekošanu un akts par to sastādīts 2018.gada 4.decembrī.

Savukārt, prasītājas pārstāvis īpašumu apskatījis un bojājumu apskates protokolu sastādījis tikai 2018.gada 11.decembrī. Šajā protokolā nav norādes par apdrošinātā objekta saliešanas laiku, polises noslēgšanas laiku, kas ir būtiski, lai izlemtu, vai ir pamats atzīt, ka ir iestājies apdrošināšanas gadījums.

Tiesa uzskata, ka no iesniegtajiem aktiem nav konstatējams, kad konkrēti notika saliešana, ka tā notika apdrošināšanas polises darbības laikā un kāda bija atbildētājas (tās darbinieka) konkrēta rīcība vai bezdarbība, kuras rezultātā notika bojājums, sakarā ar ko notika lietuskanalizācijas ūdens noplūde, bojājot telpas dzīvoklī Nr.83.

Tiesa konstatē, ka lietā nav iesniegti tādi pierādījumi, no kuriem būtu iespējams konkrēti pārliecināties, kad, kur tieši noticis bojājums – vai tas bijis daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašuma daļā vai kāda konkrēta dzīvokļa īpašnieka atbildībā esošajā daļā.

No prasītājas 2018.gada 11.decembra dzīvokļa Nr.83 apskates protokola secināms, ka faktiski dzīvokļa appludināšanas iemesls nav zināms, un ka dzīvokļa appludināšana notikusi no bēniņiem, kur mainītas caurules**.**

Tiesa pievienojas atbildētājas paskaidrojumos norādītajam un atzīst, ka lietā nav iesniegti pierādījumi tam, kad dzīvokļa Nr./adrese/, applūšana notikusi un ka tā notikusi atbildētājas vainas dēļ.

Tiesa atzīst, ka līdz ar to no prasītājas iesniegtajiem pierādījumiem nav secināma apsaimniekotājas atbildība; tajos nav norādīts par atbildētājas vainu, par konkrētām tās darbībām vai bezdarbību, kas būtu par iemeslu lietus kanalizācijas sistēmas bojājumam, pēc tā sekojošai ūdens noplūdei, kuras rezultātā tika sabojāts dzīvoklis Nr.83.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104. panta pirmās daļas noteikumiem, pušu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Tiesa, novērtējot iegūtos pierādījumus, atzīst, ka prasītāja nav pierādījusi atbildētājas vainojamību zaudējumu radīšanā un cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Tiesas ieskatā, lai konstatētu atbildētājas vainojamību zaudējumu nodarīšanā, bija nepieciešams nekavējoties pēc lietuskanalizācijas bojājuma konstatēšanas pieaicināt kompetentu speciālistu – ekspertu, kurš apsekotu bojājuma vietu, fiksētu situāciju, veiktu tās izpēti un izdarītu slēdzienu par konkrētas personas rīcību – darbībām vai bezdarbību, tās pieļautām kļūdām, norādot uz šīs personas pieļautiem konkrētiem normatīvo aktu pārkāpumiem un sastādītu par to atzinumu, lai to iesniegtu tiesā kā pierādījumu.

Puses lietā neizteica lūgumu veikt ekspertīzi atbilstoši Civilprocesa likuma 121.pantam. Kā arī puses nav lūgušas atlikt lietas izskatīšanu, lai iesniegtu papildus pierādījumus.

Tiesas ieskatā, prasītāja ir sašaurinājusi Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikto prasītāja pierādīšanas pienākumu.

Judikatūrā atzīts, ka pierādīšanas pienākuma sadales pamatā ir princips, ka jāpierāda un pierādījumi ir jāiesniedz tam, kurš apgalvo, un nevis tam, kurš noliedz. Tādējādi onus probandi (pierādīšanas pienākums) vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības. Līdz brīdim, kamēr prasītājs nav pierādījis prasību (savu prasījumu pamatotību), atbildētājam nekas nav jāpierāda, viņš var prasību noliegt bez jebkādiem pierādījumiem. Pierādīšanas pienākums atbildētājam rodas ar to brīdi, kad prasītājs ir pierādījis savu prasību. Prasītājs nevar balstīties uz apsvērumu – savu prasījumu pamatotību pierādīt nevaru, tādēļ atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība, proti, tiesai nav pamata pierādīšanas pienākumu pārlikt uz atbildētāju, liekot pēdējam pierādīt iebildumu pamatotību (Līcis A. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.

Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2003, 72.lpp.).

Tiesa atzīst, ka, ievērojot minētās atziņas, iepriekš norādītajos, prasītājas iesniegtajos dokumentos esošās ziņas nepierāda atbildētājas prettiesisko rīcību vai bezdarbību, kuras rezultātā tai radušies zaudējumi.

Tā kā zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tikai tad, kad vienlaicīgi pastāv visi trīs priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati, tad konstatējot, ka zaudējumu atlīdzības prasība celta pret personu, kas nav vainojama prasītājai nodarītajā tiesību aizskārumā, pārējo zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumu vērtēšanai, arī prasības summas pamatotības vērtēšanai nav tiesiskas nozīmes.

Tiesa neapstrīd prasītājas kā apdrošinātāja tiesības izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, ja apdrošinātāja rīcībā ir pietiekami pierādījumi, kas dot pamatu šādai izmaksai, bet pats apdrošināšanas atlīdzības izmaksas fakts nevar būt par pamatu zaudējuma piedziņai regresa kārtībā, ja netiek pierādīta trešās personas vaina zaudējuma nodarīšanā.

Tiesa uzskata, ka tādējādi, nekonstatējot visus zaudējumu atlīdzināšanās priekšnoteikumus, no atbildētājas nav piedzenami zaudējumi 1010,87 EUR apmērā.

Tiesa atzīst arī, ka prasītāja, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību appludinātā dzīvokļa īpašniekam, nav rīkojusies atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 17. panta pirmās daļas noteikumiem (nosaka, ka, *ja kāds no apdrošinātajiem riskiem jau ir iestājies, apdrošināšanas līgums nav spēkā no tā noslēgšanas dienas)*, 28. panta pirmās daļas noteikumiem (nosaka, ka, *lai pārliecinātos par apdrošinātā riska iestāšanos un zaudējumu apmēru, apdrošinātājam ir tiesības pārbaudīt tā saistību izpildei nepieciešamo informāciju saistībā ar apdrošināšanas līgumu, pieprasot ziņas no valsts un pašvaldības iestādēm vai citām personām, kuru rīcībā var būt šāda informācija*), 31. panta pirmās un otrās daļas noteikumiem (nosaka, ka, *iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību apdrošināšanas līgumā noteiktajai personai;* ka *apdrošinātājam nav tiesību: bez pārliecināšanās par apdrošinātā riska iestāšanos un zaudējumu apmēru pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu), kā arī* Noteikumu Nr. 3E-3 "PRIVĀTĪPAŠUMA VISU RISKU APDROŠINĀŠANA", apstiprināti ar AAS /Nosaukums A/27.10.2015. Valdes Lēmumu Nr. LVB1_0002/02-03-03-2015-43, 10.1.1 punkta noteikumiem, kas nosaka, ka BTA neatlīdzina zaudējumus, kurus izraisījušais notikums ir noticis pirms apdrošināšanas perioda sākuma datuma.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, norādītās likumu normas un judikatūru, tiesa atzīst, ka prasība nav pierādīta un ir noraidāma pilnīgi.

Izvērtējot lietas dalībnieku pārējos argumentus, iebildumus, tiesa norāda, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 92. un 94.pantam tikai un vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai. Izvērtējot pierādījumu attiecināmību, tiesa var ņemt vērā, vai pierādījumi lietā ir pietiekami prasījumu izspriešanai, vai citi pierādījumi nav lieki un nevajadzīgi apgrūtinoši lietas izskatīšanai.

Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, tiesa uzskata, ka nav pamats vērtēt citus lietas materiālos esošos lietas dalībnieku argumentus, apsvērumus un pierādījumus, jo tiem nav juridiskas nozīmes un tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības šajā gadījumā, kad iepriekš norādīto apsvērumu dēļ prasība tiek noraidīta pilnīgi.

Izvērtējot pušu argumentus un noraidot prasību, tiesa ievēro arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, tas ir, ka no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (61.punkts 1994.gada 19.aprīļa spriedumā "Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmums lietā 10153/82 Austria).

Ievērojot, ka prasība ir noraidāma, nav atzīstamas AAS /Nosaukums A/ tiesības par laiku līdz tiesas nolēmuma pilnīgai izpildei saņemt no SIA /Nosaukums B/ likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ievērojot, ka prasība tiek pilnībā noraidīta, atbildētājai nav pienākuma atlīdzināt prasītājai samaksātos tiesas izdevumus.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93., 97., 193., 250.^{25}, 250.^{27}pantu

tiesa

nosprieda:

Noraidīt pilnīgi AAS /Nosaukums A/ vienkāršotās procedūras prasību pret SIA /Nosaukums B/ par naudas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2020.gada 14.augusta, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese Ilze Valbaka